NATIONAL HANDLINGSPLAN FOR TEKSTILER

Notat: Markedsdialog om initiativ 1.1 – EU-parathed til den cirkulære omstilling

Dette notat tager afsæt i National Handlingsplan for Tekstiler, som blev lanceret den 2. oktober 2026. Yderligere information omkring handlingsplanen findes på www.tekstilhandlingsplan.dk.

En stor del af handlingsplanens aktiviteter og indsatser vil blive gennemført på baggrund af udbud og der gennemføres en struktureret markedsdialog forud for de kommende udbud.

I markedsdialogen ønsker vi input til leverancer, prioritering, organisering og hvordan arbejdet bedst gennemføres. Det skal hjælpe konsortiet bag handlingsplanen med at afgrænse opgaven og stille mere præcise krav i det kommende udbudsmateriale. Konsortiet består at Dansk Mode & Textil, Lifestyle and Design Cluster og TRACE. De første udbud forventes klar inden udgangen af 2026 og de første aktiviteter forventes igangsat i 1. kvartal 2027.

PROBLEMET SOM INITIATIV 1.1. SKAL LØSE

1. En branche af mindre virksomheder med globale værdikæder

Den danske mode- og tekstilbranche består hovedsagelig af mikrovirksomheder samt små og mellemstore virksomheder. Mange indkøber produkter fra leverandører uden for EU. Kina, Bangladesh, Indien og Tyrkiet er blandt de største produktionslande, mens Syd- og Østeuropa og andre dele af Asien udgør mindre produktionslande.

Virksomhederne sælger ofte på flere EU-markeder og uden for EU. De møder derfor krav fra både forskellige markeder og deres kunder. Når virksomhederne skal dokumentere efterlevelse af krav, herunder forhold om produkter og produktion, er de afhængige af data og samarbejde fra leverandører langt tilbage i værdikæden. Samtidig placerer virksomhederne typisk mindre ordrer hos deres leverandører og deres indflydelse og mulighed for at påvirke kan tilsvarende være begrænset.

2. En omfattende omstilling med øgede administrative byrder og begrænsede ressourcer

Virksomhederne har allerede skullet håndtere mange nye regler og administrative opgaver som konsekvens af den generelle øgede regulering af bæredygtighed. EU's tekstilstrategi fra 2022 har sat yderligere fart på branchens omstilling. To reguleringsspor får særlig betydning

fremadrettet: dels et udvidet producentansvar for tekstiler og dels krav til beklædning under Ecodesignforordningen, herunder krav om et digitalt produktpas.

Det udvidede producentansvar for tekstiler skal gennemføres i dansk ret senest den 17. juni 2027, og producentansvarsordningen skal være etableret senest den 17. april 2028. For mikrovirksomheder gælder forpligtelserne fra den 17. april 2029. De tekstilspecifikke ecodesignkrav forventes vedtaget i slutningen af 2027. Virksomhederne forventes at få mindst 18 måneder til at efterleve dem, men den konkrete tidsplan afhænger af de endelige regler. Producentansvaret omfatter flere typer tekstilprodukter, mens de første ecodesignkrav er rettet mod beklædning, inklusive arbejdstøj.

De to reguleringer vil definere krav til virksomhederne fra hver sin ende af produktets livscyklus. Ecodesignforordningen vil definere en række performance og informationskrav, som vil få betydning for design og produktudvikling. Udvidet producentansvar vil definere krav til medlemskab af kollektivordninger, registrering og rapportering af de produkter de sætter på markedet fordi producenterne bliver ansvarlige for produkterne når de bliver til affald. De miljøgraduerede bidrag forventes at blive baseret på kriterierne i ecodesignforordningen. De to reguleringer supplerer dermed hinanden og rummer stort potentiale for omstillingen af branchen.

For virksomheder vil kravene dog også betyde en væsentlig administrativ byrde pga. af den dokumentationsopgave der vil ligge i at skulle efterleve krav og for mindre virksomheder er udfordringen særlig stor. De har sjældent en særskilt complianceafdeling eller ressourcer til at omsætte komplekse regler til nye arbejdsgange på egen hånd. Samtidig kræver flere af de kommende opgaver, at de indhenter oplysninger fra og udvikler samarbejdet med deres leverandører.

FORMÅLET MED INITIATIV 1.1.

Formålet er at give virksomhederne konkret, praksisnær støtte til at efterleve de kommende krav om udvidet producentansvar og ecodesign – og til at komme på forkant, hvor det er muligt. Virksomhederne skal lettere kunne gennemskue, hvilke krav der gælder for deres produkter og deres rolle i værdikæden, hvad de skal dokumentere, og hvilke opgaver de bør prioritere først.

Parathedspakkerne skal mindske den tid og de ressourcer, virksomhederne bruger på at finde vej i reglerne og håndtere dokumentation og administrative opgaver. Det skal give dem bedre mulighed for at arbejde med kravene i produktudviklingen: at designe tekstiler, der holder længere, kan repareres og sælges igen og dermed indgå i en mere cirkulær økonomi. Her ligger også et potentiale for innovation og styrket konkurrenceevne.

Pakkerne skal tilpasses virksomhedernes forskellige størrelser, markeder og roller i værdikæden. Hvor det er muligt, skal de bygge på eksisterende redskaber, værktøjer og vejledninger. De skal supplere myndighedernes vejledning og hjælpe virksomhederne med at omsætte den til praksis.

FORELØBIGE LEVERANCER

Initiativet skal undersøge virksomhedernes behov og kortlægge de tilbud, der allerede findes. Den viden skal bruges til at udvikle to EU-parathedspakker målrettet henholdsvis udvidet producentansvar for tekstiler og krav til beklædning i Ecodesignforordningen, som efterfølgende gøres tilgængelige for virksomheder. Den præcise opdeling og de konkrete formater er åbne. Som udgangspunkt er der identificeret nedenstående mulige leverancer, der skal kvalificeres og eventuelt justeres på baggrund af markedsdialogen.

1. **Markedsanalyse af virksomhederne** og deres behov, forberedelsesgrad samt eksisterende tilbud og værktøjer. Analysen skal bruges til at konkretisere de tekniske specifikationer og indholdet i pakkerne, før de udvikles, og er derfor en afgørende kvalificerende leverance. Markedsanalysen kan bygge på både kvalitative og kvantitative metoder og inddrage eksisterende kortlægninger og analyse af virksomhedstilbud med henblik på at tage afsæt i programmer som virker og som både i indhold og format imødekommer de behov virksomhederne har.

2. **To parathedspakker:** Der udvikles én pakke om udvidet producentansvar for tekstiler og én om ecodesignkrav. Hver pakke skal indeholde de redskaber og den vejledning, virksomhederne har brug for til at forstå og arbejde med netop det regelsæt. På tværs udvikles materiale om interne processer og arbejdsgange for dokumentation, data, due diligence og leverandørsamarbejde. Det fælles materiale skal så vidt muligt kunne bruges i begge pakker, så virksomhederne ikke skal arbejde med de samme grundlæggende opgaver to gange. I det omfang det er muligt, kan der benyttes eksisterende materiale fremfor at udvikle nyt.

3. **En fælles digital platform:** Begge parathedspakker samles på en hjemmeside e.l. med alt tilhørende materiale, så virksomhederne selv kan finde og anvende relevante redskaber. Det kan f.eks. være prioriteringshjælp, beslutningstræer, skabeloner, cases og vejledning. Det skal være let at finde rundt i indholdet og muligt at holde det fagligt ajour, efterhånden som kravene konkretiseres og erfaring opnås.

4. **Træningsforløb til hver pakke:** Der udvikles modulære træningsforløb om henholdsvis producentansvar og ecodesign. Forløbene skal kunne tilbydes digitalt og fysisk og i forskellige formater, så de passer til virksomhedernes størrelse, rolle i værdikæden,

erfaring med kravene og øvrige behov. De afprøves med forskellige typer virksomheder og justeres på baggrund af deres erfaringer.

5. **En plan for faglig opdatering** samt dokumentation af brug, udbytte og læring, der kan deles med de øvrige initiativer.

KENDTE RAMMER

Målgruppe og samarbejdspartnere:

Målgruppen er først og fremmest danske mode- og tekstilvirksomheder, som omfattes af de kommende krav, med særlig vægt på mindre virksomheder. Andre virksomheder i sektoren skal dog også kunne bruge tilbuddet. Brancheorganisationer, erhvervsnetværk mv. kan medvirke til oplysning og rekruttering af virksomhederne.

Budget:

Det samlede budget for initiativ 1.1 fordelt over 2027-2029 er 3.850.000 kr., hvoraf 11% er øremærket til TRACE Impact Framework, TRACE Data Space og revision. Der er ligeledes afsat midler til de(n) ansvarlige konsortiepartner(e)s projektledelse. Graden heraf er ikke fastsat på forhånd, da den afhænger af konsortiepartnerens rolle, der kan spænde fra udelukkende at være igangsætter til at kvalitetssikre udbudsmateriale, have løbende kontrol og kvalitetssikring af analysearbejde etc. Den konkrete prioritering af aktiviteter og midler er endnu ikke fastlagt og skal blandt andet kvalificeres gennem markedsdialogen og afklares ifm. udbudsprocessen.

Ansvarlig konsortiepartner:

Dansk Mode & Tekstil

Tidsramme:

Initiativet er sat til at starte op Q1 2027 med den indledende markedsanalyse. Initiativet løber indtil 4. kvartal 2029. Der tages dog forbehold for ændringer ikke mindst i forhold til eventuelle forsinkelser i de to kommende reguleringer, som pt. stadig er under udvikling.

Virksomhedsprogrammet skal tage afsæt i de krav, virksomhederne faktisk skal efterleve. Programmets overordnede design, målgrupper og træningsformater kan udvikles, før alle lovkrav er på plads. De konkrete redskaber – herunder beslutningstræer, skabeloner og vejledninger mv. – bør derimod først færdigudvikles, når kravene er kendt. Tidsplanen skal derfor give plads til at udvikle og lancere indholdet i etaper. Parathedspakken om udvidet producentansvar udvikles først, fordi de danske regler forventes afklaret før de tekstilspecifikke ecodesignkrav.

Forventede indikatorer, effekter og målsætninger:

Forventede indikatorer:

1. Antal virksomheder, der anvender de udviklede værktøjer i praksis. Besøg og downloads kan følges særskilt, men tæller ikke som anvendelse.
2. Udvikling i deltagernes viden om kravene og deres compliance parathed, målt før og efter forløbet.

Forventede effekter:

1. Virksomheder får bedre overblik over hvilke krav der gælder for dem og hvad de skal gøre for at forberede sig.
2. Flere virksomheder omsætter kravene til arbejdsgange for data, dokumentation og leverandørsamarbejde.
3. Virksomheder får bedre grundlag for at inddrage krav i produktudvikling og forretningsbeslutninger, der kan forlænge tekstilers levetid

De konkrete målsætninger forventes udviklet ifm. udbudsprocessen.

SAMMENHÆNG MED ØVRIGE INITIATIVER

Indsatsen skal koordineres med relevante initiativer i handlingsplanen, særligt:

- Initiativ 1.2 (Skalering af Sektorsamarbejdet om Tekstiler) ligger i direkte forlængelse af initiativ 1.1. Behovskortlægning, værktøjer og erfaringer fra parathedspakkerne bør derfor kunne bruges i sektorsamarbejdets fælles læring og virksomhedsudvikling, uden at tilbuddene dubleres.
- Initiativ 2.1 (Dialogforum og vidensgrundlag til understøttelse af udrulning af udvidet producentansvar for tekstiler) opbygger et fælles vidensgrundlag og et dialogforum om udvidet producentansvar for tekstiler. Indsigter om ordningens udvikling og tekstilstrømme skal kunne føde ind i den virksomhedsvendte vejledning i initiativ 1.1. Omvendt kan virksomhedernes praktiske spørgsmål pege på huller i viden eller implementering, som initiativ 2.1 bør kende. Grænsefladen til myndigheders officielle vejledning skal være klar.

DETTE ØNSKER VI INPUT TIL

Markedsdialogen skal bidrage til at kvalificere både indholdet, prioriteringen og organiseringen af initiativet. Vi ønsker særligt deltagernes perspektiver på følgende spørgsmål:

1. Hvor omfangsrig bør markedsanalysen være? Hvor mange analyser/kortlægninger eksisterer der i forvejen om forskellige virksomhedstilbud og hvordan de fungerer, som

kan benyttes? Hvordan får vi også input fra mikrovirksomheder og mindre virksomheder, som ikke har en særskilt compliancefunktion eller normalt deltager i brancheprojekter?

2. Hvilke eksisterende offentlige og private redskaber, forløb og data bør pakkerne bygge på? Hvor er de væsentligste mangler, hvilke adgangs- og brugsrettigheder skal afklares, og hvordan kan pakkerne supplere myndighedernes vejledning uden at gentage den?
3. Hvor meget af parathedspakkernes indhold kan udvikles, før de konkrete krav er vedtaget – herunder fælles materiale om data, dokumentation, interne arbejdsgange og leverandørsamarbejde? Hvilke dele af hver pakke må vente, og hvordan bør denne opdeling afspejles i udbuddets leverancer og tidsplan?
4. Hvordan bør hjemmesiden indrettes, så en virksomhed hurtigt finder den rette pakke og de relevante redskaber ud fra sine produkter og sin rolle i værdikæden? Hvordan bør indholdet kvalitetssikres, versionsstyres og opdateres, når kravene ændrer sig?
5. Hvilke digitale og fysiske træningsformater passer til forskellige virksomheders størrelse, rolle og forberedelsesgrad? Hvad skal en virksomhed konkret kunne gøre efter et modul, og hvordan kan vi undersøge, om den bruger redskaberne i praksis?
6. Hvilke kompetencer kræver henholdsvis markedsanalyse, udvikling af pakker, hjemmeside, træning og faglig opdatering? Bør opgaverne udbydes samlet eller i dele, og hvilke grænseflader til initiativ 1.2 og 2.1 skal beskrives fra begyndelsen?